

Van: Mr. E.A.F.J.M. Linthorst

Betreft: Internetconsultatie Voorontwerp van Wet “Versterking bestuur pensioenfondsen”

In het kader van de internetconsultatie van het Voorontwerp van Wet “Versterking bestuur pensioenfondsen” geef ik navolgende reactie:

Mogelijke toevoeging van onafhankelijke deskundige(n) als toezichhoudend bestuurder in het “gemengd bestuursmodel”.

Het Voorstel van Wet kent drie varianten van het bestuursmodel:

- Een paritair bestuursmodel
- Een extern bestuursmodel
- Een ‘gemengd’ bestuursmodel

Het paritair bestuursmodel kent bestuurders namens de geledingen. Het intern toezicht vindt plaats door een Raad van toezicht of een Visitatiecommissie, in beide gevallen is het intern toezicht bemand door externe deskundigen, niet gelieerd aan de geledingen.

Het extern bestuursmodel kent ‘onafhankelijke’ bestuurders (niet gelieerd aan de geledingen). Het intern toezicht vindt plaats door een Raad van toezicht of een Visitatiecommissie, in beide gevallen is het intern toezicht bemand door externe deskundigen, niet gelieerd aan de geledingen.

In het gemengd model zijn de executieve bestuurders onafhankelijk, terwijl de toezichhoudend bestuurders (binnen een one tier board) gelieerd zijn aan de geledingen. Het advies is om in het gemengd model expliciet de mogelijkheid te scheppen om ook onafhankelijke deskundigen als toezichhoudend bestuurder aan het bestuur toe te kunnen toevoegen.

Voor de invulling van de posten van de toezichhoudend bestuurders binnen het gemengd model verwijst het wetsvoorstel naar de artikelen betreffende het paritair bestuur (artikelen 100 en 104).

Hierin wordt weliswaar de mogelijkheid gecreëerd om deskundigen namens de geledingen te kiezen maar niet om onafhankelijke deskundigen aan de toezichhoudend bestuurders toe te voegen. Ook de Memorie van toelichting maakt duidelijk dat die optie in het voorstel niet bestaat (vgl. paragraaf 2.1 waarin de wenselijkheid van toevoegen van ‘beroepsbestuurders’ overigens wel wordt benadrukt).

Dit valt niet goed te begrijpen. In het algemeen deel van de Memorie van toelichting en in de aanbiedingsbrief wordt aangegeven dat versterking van de deskundigheid en versterking van het intern toezicht primaire doelen zijn waarnaar het wetsvoorstel streeft. Ook geeft het voorstel enkele malen terecht aan dat het een probleem kan vormen om vanuit de sociale partners altijd voldoende deskundigheid te ‘recruteren’.

Er dient uiteraard voor gewaakt te worden voor een situatie waarin de toezichthoudende bestuurders (vanuit de geledingen) door tekort aan deskundigheid geen afdoende counterveiling power zouden vormen voor de (professionele) uitvoerend bestuurders. Dan blijft de huidige situatie, waarin het bestuur kennelijk vaak te weinig counterveiling power in zich herbergt ten opzichte van de uitvoeringsorganisatie, in een nieuwe vorm alsnog in stand. Dit gevaar kan, met behoud van de gewenste paritaire inbreng, bestreden worden door ook onafhankelijke ('professionele') toezichthoudend bestuurders toe te kunnen voegen.

Het benoemen van deskundigen namens de geledingen vormt een dure optie omdat dan , teneinde paritaire evenwichtigheid te bereiken, al gauw drie deskundigen benoemd zullen (moeten) worden.

Ook valt niet in te zien waarom in de beide andere bestuursmodellen de toezichthoudende functie verplicht door onafhankelijke personen dient te worden ingevuld terwijl in het gemengd model onafhankelijke deskundigen in het toezicht zelfs geen rol kunnen spelen.

Het introduceren van onafhankelijke deskundigen als toezichthoudend bestuurder binnen het gemengd bestuur zou wellicht als alternatief kunnen hebben:

- benoeming van een (onafhankelijk) adviseur van het bestuur, of
- benoeming van een onverplichte raad van toezicht of een onverplichte visitatiecommissie. Een adviseur kent echter niet dezelfde verantwoordelijke positie die een bestuurder kent. Hem komt geen stemrecht toe en een adviseur die een contraire positie inneemt is eenvoudig te vervangen (adviseurs nemen ook niet toevalligerwijs zelden contraire posities in).

Benoeming van een onverplichte raad van toezicht of onverplichte visitatiecommissie veroorzaakt een extra orgaan. De charme van de 'slankheid' van het gemengd bestuursmodel wordt dan tenietgedaan door een extra 'laag' en onduidelijkheid ten aanzien van de competenties van de twee toezichthoudende organen binnen het fonds ligt dan voor de hand. Beide laatste oplossingen zijn bovendien duurder omdat doorgaans met één extern bestuurslid volstaan kan worden.

De benoeming van een onafhankelijke deskundige als toezichthoudend bestuurder binnen het gemengd bestuursmodel zou plaatsvinden door de toezichthoudend bestuursleden namens de geledingen. Deze benoemen ook de onafhankelijke uitvoerend bestuursleden.

Overigens is dit tevens aanleiding om ook te wijzen op een feitelijke onjuistheid in de Memorie van toelichting. In paragraaf 2.2. einde tweede alinea is vermeld:

"Ter vergroting van de transparantie zullen de raad van toezicht en de visitatiecommissie over de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden rapporteren aan de deelnemersraad bij het paritaire en het gemengde model ...etc..."

Bij het gemengde model is er echter geen sprake van een raad van toezicht of een visitatiecommissie.

Ik geef toestemming om deze reactie te publiceren.

Met vriendelijke groet,

E. Linthorst